

Warszawa, 14 maja 2025 r.
KL/203/65/PP/2025

Pan
Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 18 kwietnia 2025 r. znak PT8.022.1.2024 przekazujące do konsultacji społecznych projekt oceny skutków regulacji ex post ustawy z 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej, przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu OSR ex post ustawy z 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej

Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu OSR ex post ustawy z 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej

W związku z opublikowaniem projektu oceny funkcjonowania ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej (OSR ex-post) przedstawiamy następujące uwagi. W sekcji „rekomendacje członka Rady Ministrów dotyczące dalszych działań” OSR ex-post znalazło się sformułowanie wskazujące, że „z uwagi na pojawiające się wątpliwości w zakresie stosowania tej ustawy rekomenduje się podjęcie działań mających na celu doprecyzowanie przepisów budzących wątpliwości. Obszary, które najczęściej są przedmiotem zapytań to [...] sprzedaż sieciowa i franczyzowa”. Na wstępie zwracamy uwagę, że w zakresie sprzedaży franczyzowej ustawa nie wymaga doprecyzowania, bowiem przepisy są w tym zakresie jasne. Kwestia ta była przedmiotem analiz i dyskusji w trakcie prac legislacyjnych nad projektem ustawy i w związku ze zgłoszonymi uwagami, w tym uwagami Rządowego Centrum Legislacji i Ministra Rozwoju oraz strony społecznej, została jednoznacznie przesądzona przez usunięcie z projektu ustawy przepisów, które miały wprowadzać odrębne zasady opodatkowania „sieci handlowych”.

Powody, dla których konstrukcja ta była szeroko krytykowana, i które spowodowały, że zrezygnowano z jej wprowadzania pozostają aktualne. Skutek wprowadzenia takich przepisów byłby bowiem całkowicie odwrotny do zamierzonego w OSR ex-post: nie tylko nie usuwałyby wątpliwości związanych ze stosowaniem ustawy, ale generowałyby kolejne, istotne wątpliwości. Chodzi o zastrzeżenia zasadniczej natury – co do ich zgodności z konstytucyjnymi standardami równego traktowania i zakazem dyskryminacji, a także zasadami prawidłowej legislacji, w tym zasadą określoności przepisów podatkowych. Chodzi też o wątpliwości praktyczne, związane z efektywnością poboru podatku, zakresem obowiązków sprawozdawczych i odpowiedzialności przedsiębiorców działających w sektorze handlu.

1. Francyzobiorcy są niezależnymi podmiotami gospodarczymi i są objęci podatkiem od sprzedaży detalicznej jako sprzedawcy detaliczni, jeśli spełniają przesłanki określone w ustawie.

System franczyzowy opiera się na współpracy niezależnych przedsiębiorców. Francyzodawca i francyzobiorcy są odrębnymi podmiotami prawnymi, a każdy z nich odpowiada za swoje zobowiązania podatkowe. Jako sprzedawcy detaliczni są już objęci podatkiem od sprzedaży detalicznej, jeśli spełniają określone w ustawie przesłanki. Nie tylko nie ma więc podstaw do dodatkowego (szczególnego) opodatkowywania sieci franczyzowych, ale mogłoby to też doprowadzić do podwójnego opodatkowania sprzedawców detalicznych działających w ramach sieci franczyzowej (w razie przekroczenia progu zarówno przez sieć, jak i przez poszczególnych jej uczestników

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

odrębnie), co jest sprzeczne ze standardami legislacji podatkowej i powodowałoby zakłócenie konkurencji na rynku.

2. Nie ma podstaw do łączenia przychodów niezależnych podmiotów.

Kumulowanie obrotów poszczególnych franczyzobiorców w celu oceny przekroczenia progu podatkowego byłoby naruszeniem zasady indywidualizacji obowiązku podatkowego. Skutkiem byłoby nieuzasadnione traktowanie niezależnych podmiotów jako jednej całości gospodarczej, mimo braku powiązań kapitałowych i organizacyjnych uzasadniających takie działanie.

3. Brak dostępu do danych i odpowiedzialności po stronie francyzodawcy.

Francyzodawcy najczęściej nie posiadają dostępu do wiarygodnych danych sprzedażowych swoich francyzobiorców (np. danych z kas fiskalnych). W wielu przypadkach nie ma też podstaw prawnych do ich pozyskiwania. W związku z tym, nawet jeśli francyzobiorca przekazywałby określone dane francyzodawcy, powstaje fundamentalna wątpliwość, kto ponosi odpowiedzialność za ewentualne błędy w raportowaniu i naliczaniu podatku. Obciążenie francyzodawcy obowiązkami w zakresie zobowiązań podatkowych innych, niezależnych przedsiębiorców, byłoby sprzeczne z zasadami pewności prawa i proporcjonalności. Zarazem wdrożenie i utrzymywanie rozwiązań umożliwiających pozyskiwanie takich danych od francyzobiorców byłoby kosztowne dla wszystkich uczestników sieci, co pogarszałoby ich pozycję względem innych podmiotów działających na tym samym rynku, które nie mają takiego obowiązku.

4. Ryzyko nierówności i zaburzenia konkurencji.

Objęcie systemów francyzowych jakimkolwiek szczególnym reżimem podatkowym prowadziłoby do nierównego traktowania tej formy działalności. Francyzobiorcy byłiby dyskryminowani względem innych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej – jako objęci obowiązkami sprawozdawczymi lub daninowymi, którym nie są objęci przedsiębiorcy prowadzący taką samą działalność w podobnej skali. Efektem byłoby nieuzasadnione pogorszenie sytuacji konkurencyjnej francyzobiorców w stosunku do podmiotów działających w sieciach niesformalizowanych lub z luźniejszym modelem współpracy, mimo braku istotnych różnic w skali ich działalności i funkcjonowaniu na rynku.

5. Negatywne skutki i nowe obciążenia regulacyjne dla mikro- i małych przedsiębiorców.

Franczyza stanowi jedną z kluczowych form wspierania rozwoju mikro- i małych przedsiębiorstw w Polsce. Obciążenie tej grupy przedsiębiorców dodatkowymi obowiązkami sprawozdawczymi i daninowymi miałyby negatywne skutki dla rozwoju przedsiębiorczości, mogłoby bowiem skutecznie zniechęcić przedsiębiorców do

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

podejmowania działalności w tej formule, ograniczyć skalę działania franczyzodawców i przyczynić się do osłabienia dynamiki wzrostu sektora detalicznego. Negatywne konsekwencje wywołanych tym zakłóceń konkurencji na rynku odczuli by też konsumenci. Wprowadzanie nowych obciążeń regulacyjnych dla przedsiębiorców, zwłaszcza najmniejszych, byłoby też fundamentalnie i kierunkowo sprzeczne z realizowanymi przez rząd inicjatywami deregulacyjnymi.

Oczekujemy, że wskazane kwestie zostaną wzięte pod uwagę w ramach prowadzonych analiz. W naszej ocenie nie ma podstaw do rozważania zmian w ustawie o podatku od sprzedaży detalicznej w zakresie dotyczącym sieci franczyzowych. Obowiązujące przepisy nie budzą wątpliwości w tym zakresie, a wszelkie rozszerzanie lub zaostrzanie regulacji w odniesieniu do sieci franczyzowych przyniesie skutek odwrotny do zamierzonego – zarówno z punktu widzenia stabilności systemu podatkowego, jak rozwoju przedsiębiorczości oraz warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

Warto także podkreślić głównym uzasadnieniem wprowadzenia tego podatku była potrzeba uzyskania dodatkowych wpływów budżetowych na sfinansowanie wydatków państwa i tylko ten cel został faktycznie osiągnięty. Cel drugi, to stymulowanie wzrostu konkurencyjności sklepów z sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP), nie został zrealizowany. Nie jest to zaskoczenie, gdyż jego wskazanie w uzasadnieniu do ustawy służyło w naszej ocenie przede wszystkim odwrócenie uwagi od głównego (fiskalnego) celu tej ustawy. Zgodnie z treścią OSR ustawa o podatku od sprzedaży detalicznej nie przyczyniła się do rozwoju małych sklepów. Co prawda w okresie obowiązywania podatku od sprzedaży detalicznej nieznacznie wyhamował trend związany z likwidacją małych i średnich placówek handlowych, ale w żaden sposób nie zahamował wzrostu ilości sklepów wielkopowierzchniowych i ich ekspansji na rynku. Jak jednak wskazano w OSR efektów tych nie da się jednoznacznie przypisać funkcjonowaniu podatku o sprzedaży detalicznej, gdyż jak wskazano „małe” sklepy nie konkurują co do zasady z „wielkimi”.

Jednocześnie w okresie funkcjonowania podatku od sprzedaży detalicznej znacząco wzrosły wpływy z tego podatku do budżetu państwa, przy czym wzrost ten jest przypisywany głównie szybko rosnącej inflacji w okresie obowiązywania tego podatku. Wzrost wpływów budżetowych nie przekłada się jednak na wzrost liczby podatników tego podatku, a więc obciąża on jedynie relatywnie małą grupę przedsiębiorców (niewiele ponad 200 podmiotów). Dodatkowo można tutaj wskazać tezę, że podatek od sprzedaży detalicznej – jako podatek od przychodów – był jednocześnie elementem napędzającym wzrost inflacji. Wobec powyższego zasadne jest twierdzenie, że podatek od sprzedaży detalicznej pełni tylko i wyłącznie funkcję fiskalną, nie stymulując jednocześnie zwiększenia liczby „małych” podmiotów handlowych. W dotyczących rekomendacji dotyczących dalszych działań wskazano zakres planowanych zmian legislacyjnych. W tym kontekście proponujemy także, aby z opodatkowania wyłączyć sprzedaż paliw. Paliwa są sprzedawane tylko przez podmioty do tego uprawnione. Na rynku

polskim są to duże podmioty mające odpowiednie zasoby finansowe, logistyczne i osobowe aby taka działalność prowadzić. Małe podmioty zajmujące się handlem detalicznym nie mają więc możliwości sprzedaży paliw. W związku z tym biorąc pod uwagę jeden z celów ustawy dotyczący konkurencyjności przedsiębiorców działających w branży handlowej sprzedaż paliw nie wpływa na jego realizację.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na rolę nośników energii, jakimi są paliwa. Daniny, którymi obciążana jest sprzedaż stanowią ok 50 % ceny detalicznej na stacjach, w dalszej kolejności nabywane paliwo jest elementem kosztotwórczym dla całego sektora przedsiębiorstw w Polsce. Wyłączenie ich sprzedaży z podatku detalicznego niewątpliwie przyczyniłoby się (w różnym zapewne stopniu) do spadku ceny (hamowania ew. wzrostu), stymulowało popyt, przyczyniało się do niższej inflacji w kraju i mogłoby mieć finalnie pozytywny wydźwięk społeczny.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy